

Co to jest BIBLIOGRAFIA?

Bibliografia to uporządkowany spis dokumentów (książek, czasopism, artykułów itp.) dobranych według ustalonych kryteriów, spełniający zadania informacyjne

Bibliografia załącznikowa to wykaz dokumentów cytowanych i / lub wykorzystanych przez autora dzieła, bądź tylko związanych z tematem.

(PN-79/N-01222/07, [Rozdz.] 1.2.1 Bibliografia załącznikowa (literatura przedmiotu), s.3

Bibliografia załącznikowa zawiera skrócone opisy bibliograficzne dokumentów, na które powołuje się autor pracy (dzieł cytowanych lub tylko związanych z tematem). Pozwala ocenić znajomość tematyki i oryginalność pracy. Jest dla czytelnika źródłem informacji o innych opracowaniach na dany temat

Bibliografię załącznikową zaleca się umieszczać po tekście głównym i uzupełniających go materiałach (aneksach, załącznikach), przed wszelkimi materiałami informacyjno-pomocniczymi (słownikiem użytych terminów, wykazami, indeksami, streszczeniami obcojęzycznymi, spisem treści – o ile został umieszczony na końcu); dopuszcza się także umieszczanie bibliografii po poszczególnych rozdziałach.

Określeniami alternatywnymi dla bibliografii są: wykaz literatury, źródła i literatura, piśmiennictwo, wykaz piśmiennictwa, wykaz źródeł, literatura przedmiotu, spis literatury, wykaz źródeł i literatury.

(Krajewski M.: *Piszemy prace naukowe. Vademecum dla studentów i doktorantów. Wyd.2, 2004, s.76*)

Bibliografia podmiotu – zob. Literatura podmiotu

Bibliografia przedmiotu – zob. Literatura przedmiotu

Literatura podmiotu – wykaz bibliograficzny dzieł podmiotu, o którego twórczości pisze się w pracy, umieszczany zazwyczaj na końcu pracy wraz z literaturą przedmiotu. Umożliwia wyodrębnienie z zestawienia bibliograficznego grupy dzieł autora opisywanego w pracy (omawiane przez nas w pracy utwory literackie).

Literatura podmiotu odpowiada w pewnym zakresie pojęciu *źródła pierwotne*, a niekiedy jest określana w pracy jako *spis dokumentów źródłowych*.

Literatura podmiotu – inaczej bibliografia podmiotu – wykaz prac danego autora lub grupy autorskiej, dzieła sztuki, fragmenty muzyczne, fotografie, plakaty i inne, czyli wszystko, co będzie poddane analizie wystąpienia maturalnego.

(Bułat Janina, Tobolewska Olga: *Literatura podmiotu i przedmiotu. Wzory i przykłady opisów bibliograficznych. Materiały pomocnicze dla uczniów i nauczycieli. Białystok: Centrum Edukacji Nauczycieli, 2005*)

Literatura podmiotu – to omawiane przez nas utwory literackie, czyli wszystko to, co zamierzamy poddać analizie podczas wystąpienia maturalnego (w pisanej przez nas pracy), a także to, co złoży się na materiał argumentacyjny dla naszych sądów. Mogą to być dzieła literackie, dzieła sztuki, fragmenty muzyczne, fotografie, plakaty i inne.

Literatura podmiotu (bibliografia podmiotu) – to spis tekstów, którym poświęcasz pracę (prezentację). Mogą to być teksty literackie (powieści, wiersze), a także plastyczne (reprodukcje obrazów, ilustracje dzieł architektury itp.), muzyczne, filmy.

Literatura przedmiotu obejmuje publikacje lub ich części, w których przedstawione są wyniki badań naukowych analogicznych, ogólniejszych lub bardziej szczegółowych w stosunku do tematu podejmowanego przedsięwzięcia badawczego.

Mają one posłużyć jako podstawa do właściwego ustawienia nowego problemu i nowego przedsięwzięcia badawczego. Nie są to tylko publikacje naukowe – w postaci książek i artykułów w czasopismach – rozpatrujące przedmiot nowego przedsięwzięcia badawczego, ale także wykorzystane przez nas opracowania ogólne (np. słowniki, encyklopedie, historie literatury) i szczegółowe (książki, artykuły, dokumenty elektroniczne).

Literatura przedmiotu – inaczej bibliografia załącznikowa lub wykaz źródeł – pozycje krytyczno-literackie, które posłużyły do opracowania tematu. Literatury przedmiotu uczeń nie interpretuje, tylko uzasadnia w oparciu o nią swoje tezy wysnute z interpretacji dzieł.

(Buła Janina, Tobolewska Olga: Literatura przedmiotu i przedmiotu. Wzory i przykłady opisów bibliograficznych. Materiały pomocnicze dla uczniów i nauczycieli. Białystok: Centrum Edukacji Nauczycieli, 2005)

Literatura przedmiotu – to wykaz dokumentów (książki, czasopisma, artykuły, publikacje z Internetu itp.), które autor wyszukał i wykorzystał przy opracowaniu tematu.

Literatura przedmiotu (bibliografia przedmiotu) – to spis wykorzystanych opracowań związanych z tematem pracy (prezentacji) – książki, artykuły z czasopism, publikacje w Internecie itp.

Materiały pomocnicze – wykorzystane do „ubarwienia” naszej wypowiedzi (np. fragmenty filmów, obrazy, muzyka itp.)

Opis bibliograficzny

Jest to uporządkowany zespół danych o książce (artykule, recenzji), służący do jej identyfikacji. Dane do opisu przejmujemy ze strony tytułowej (w metryczce, na odwrocie strony tytułowej, na okładce). Przy sporządzaniu opisów bibliograficznych należy zwrócić uwagę na znaki umowne (kropki, przecinki, średniki itp.)

Piśmiennictwo pomocnicze - publikacje niezbędne do rozwiązania niektórych zadań częściowych wyłaniających się w trakcie badań, w tym prace metodologiczne, podręczniki do posługiwania się instrumentami, słowniki języków obcych, encyklopedie. Piśmiennictwo pomocnicze zalicza się do literatury przedmiotu.

Typy dokumentów wg formy zapisu treści:

- **Piśmiennicze**
 - Wydawnictwa zwarte
 - Wydawnictwa ciągłe
 - Dokumenty niepublikowane (np. prace licencjackie, magisterskie, doktorskie itp.)
 - Wydawnictwa prawne (np. rozporządzenia, ustawy itp.)
 - Wydawnictwa normalizacyjne (normy)
- **Elektroniczne**
 - Dostępne w Internecie:
 - wydawnictwa zwarte
 - wydawnictwa ciągłe
 - inne wydawnictwa (np. wortale)
 - Dostępne na CD-ROM:
 - wydawnictwa zwarte

- wydawnictwa ciągłe
- **Audiowizualne**
 - Oglądowo-słuchowe
 - filmy profesjonalne, opublikowane
 - filmy amatorskie
- **Wizualne**
 - Oglądowe
 - przezrocza i mikroformy
- **Audialne**
 - Dźwiękowe
 - nagrania dźwiękowe
- **Ikonograficzne**
 - Ilustracje, obrazy, ryciny, reprodukcje
- **Kartograficzne**
 - Mapy, plany, atlasy
- **Graficzne**
 - Nuty

Uwaga! Dokumenty piśmiennicze, audiowizualne, audialne, ikonograficzne, kartograficzne i graficzne w formie cyfrowej zaliczane są do dokumentów elektronicznych.

Układ bibliografii załącznikowej może być:

- alfabetyczny
- według form wydawniczych (np. publikacje zwarte, czasopism, strony internetowe itp.)
- według kryteriów treściowych: osoba prawna i forma piśmiennicza
- chronologiczny (data wydania)
- terytorialny (miejsce wydania)
- językowy (np. publikacje w języku polskim i obcym)